

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3590/2023
03.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Зорана Хацића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Марија Јоксовић, адвокат из ..., против туженог АД „Бачка“ за пољопривредну производњу, трговину и услуге из Сивца, чији је пуномоћник Војислав Мишћевић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 830/23 од 27.04.2023. године, у седници већа одржаној 03.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 830/23 од 27.04.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врбасу, Судска јединица у Кули П1 1131/21 од 25.10.2022. године, усвојен је тужбени захтев у непресуђеном делу и обавезан је тужени да тужиоцу исплати износ од 111.827,52 динара на име разлике зараде (за период од 01.08.2016. године до 01.04.2019. године), са законском затезном каматом на износ од 83.811,71 динар од 31.08.2020. године па до исплате, као и да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 192.400,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности одлуке па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 830/23 од 27.04.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу на име разлике зараде, за период од 01.08.2016. године до 01.04.2019. године, исплати износ од 111.827,52 динара са законском затезном каматом на износ од 83.811,71 динар од 31.08.2020. године до исплате, као и да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 192.400,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 136.002,45 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 24.904,90 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...10/23) и утврдио да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, уговором о раду који су парничне странке закључиле 18.11.2013. године, предвиђено је да се основна зарада запосленог утврђује множењем уговорене основне зараде за најједноставнији коефицијент посла према Колективном уговору од 01.09.2011. године, коефицијента посла и времена проведеног на раду, те да је цена рада за најједноставнији посао у висини минималне цене рада. Након ступања на снагу Закона о привременом уређивању основица за обрачун плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, тужени је донео нови Колективни уговор 29.12.2014. године, са применом од 08.01.2015. године, којим је у члану 59. прописано да основну зараду чини производ вредности цене рада за најједноставнији посао, коефицијента посла и времена проведеног на раду, а у члану 60. да се вредност цене рада за најједноставнији посао утврђује у бруто износу од 193,41 динар по радном часу, за коефицијент 1 за период од годину дана, те да се вредност цене рада за најједноставнији посао не може утврдити у нижем износу од минималне цене рада. Парничне странке су затим закључиле уговор о раду 11.06.2015. године и уговориле да новчани бруто износ основне зараде на дан закључења овог уговора о раду износи 261,10 динара по радном часу. Уговором о раду од 01.04.2019. године уговорено је да се зарада запосленог умањује за 5% у складу са Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава док се закон примењује. Тужиоцу је у утуженом периоду обрачунавана и исплаћивана нето зарада у складу са наведених законом. Тужени је умањивао основицу за обрачун зараде тако што је на обрчунским листама уместо основице за најједноставнији рад у висини минималне зараде исказивао умањену минималну цену рада по радном часу за сваки месец сагласно одредбама наведеног закона. Према налазу вештака, висина разлике између исплаћене и зараде обрачунате по уговору о раду и КУ туженог од 29.12.2014. године за спорни период износи 83.811,71 динар. Тужени је акционарско друштво које је у већинском власништву Републике Србије која има 70.61% акција туженог.

Код утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да у конкретном случају није постојао основ да се тужиоцу умањује зарада сагласно одредбама Закона о привременом уређивању основица за обрачун плата, односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава, с обзиром да одредбе овог закона нису инкорпорисане у уговору о раду који је закључен након његовог ступања на снагу, па тужилац основано потражује разлику зараде за спорни период.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев заузимајући другачији правни став. Како је тужени акционарско друштво које је у већинском власништву Републике Србије, то се на туженог примењују одредбе Закона о привременом уређивању основица за обрачун плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава сходно одредби члана 2. став 1. овог закона. Одредбе наведеног закона су императивне природе и као такве се непосредно примењују у периоду његовог важења и није било неопходно да послодавци своје опште акте и појединачне уговоре ускладе са одредбама закона. Колективним

уговором од 29.12.2014. године и Уговором о раду од 11.06.2015. године, прописани су већи елементи за обрачун основне зараде од оних који су били затечени на дан ступања на снагу Закона о привременом уређивању основица за обрачун плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, из којих разлога су ништаве у смислу члана 4. овог закона. Стога, није било основа да се тужиоцу приликом обрачуна исплате зараде примењује цена радног часа из уговора о раду од 11.06.2015. године, те је тужени правилно приликом обрачуна исплате зараде тужиоцу примењивао минималну цену рада, која се примењивала у моменту ступања на снагу закона.

По оцени Врховног суда, правилно је другостепени суд применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев.

Одредбом члана 1. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, број 116-14 – ступио на снагу 28.10.2014. године), прописано је да се овим законом привремено уређује основица, односно вредност радног часа, вредност бода и вредност основне зараде, за обрачун и исплату плата, односно зарада, као и других сталних примања изабраних, именованих, постављених и запослених лица код корисника јавних средстава, са циљем очувања финансијског система у Републици Србији и система плата и зарада у јавном сектору. У члану 3. став 1. наведеног закона, прописано је да се платом сматра зарада запосленог код корисника јавних средстава утврђена у складу са законом који уређује радне односе, односно плате изабраног, именованог и постављеног лица, запосленог код корисника јавних средстава утврђеног у складу са законом који уређује плату у државним органима, органима локалне власти, организацијама обавезног социјалног осигурања и јавним службама. У члану 4. истог закона прописано је да су ништаве одредбе општег или појединачног акта којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи, на основу којих се повећава износ плате и других сталних примања код субјеката из члана 2. овог закона, донет за време примене овог закона.

Тужени је акционарско друштво које је у већинском власништву Републике Србије, која има 70,61% акција туженог и на њега се примењују одредбе Закона о привременом уређивању основица за обрачун плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава.

С обзиром да су правила из Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава императивне природе које се морају безусловно поштовати, без права да се о њима било шта мења, то није било основа да се приликом обрачуна и исплате зараде тужиоцу примењује цена радног часа из уговора о раду који је закључен након ступања наведеног закона, јер код туженог није било могуће применити корективно правило из члана 8. став 2. Закона о раду јер је управо законом одређен начин утврђивања основица за плате.

Стога су неосновани ревизијски наводи да тужени без измене уговора о раду није могао да обрачуна и исплаћује зараду у складу са одредбама наведеног закона.

На основу изнетих разлога, а на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

Трошкови поступка су правилно досуђени и обачунати на основу члана 165. став 2. у вези члана 153. став 1. и 154. ЗПП.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић